

Online continuing education among pharmacists

Nguyen Thi Xuan Thuy¹, Dang Thi Phuong Thao², Le Huong Ly¹,
Phan Thi Thanh Nha¹, Nguyen Thi Bao Tram¹, Dinh Xuan Dai^{3*}

¹Da Nang University of Medical Technology and Pharmacy

²Da Nang Department of Health

³Ha Noi University of Pharmacy

*Corresponding author: Phone number: +84 39 456 1025.

Email: daidx@hup.edu.vn

ABSTRACT

Background: The continuous training system for pharmacists is organized in various forms, including online education which has been increasingly developed in recent years by reason of having many outstanding advantages.

Objective: To investigate the attitudes and needs of pharmacists about online continuing education involving pharmacy in Da Nang, Vietnam in 2022.

Methods: This cross-sectional study was conducted with the participation of 422 pharmacists.

Results: The majority of pharmacists appreciated the convenience, ease of use, and effectiveness of e-learning (average scores: 4.32, 4.21, and 4.21, respectively, maximum=5). The perceived usefulness of online learning has not been highly appreciated (mean=3.67). The pharmaceutical legal knowledge that numerous pharmacists wanted to learn was the regulations related to the medicine business (75.83 %) and pharmacy practice (73.46 %). Many pharmacists also needed to be trained in two subjects of pharmacology (65.88 %) and clinical pharmacy (87.20 %), along with skills in drug use counseling (87.44 %), communication in good pharmacy practice (71.80 %) and skills in collecting and looking up relevant information on medicines (71.33 %). In addition, many pharmacists expected continuing education courses to be held online (66.59 %), receiving written materials (67.54 %), suitable study times (evenings: 50.95 % and weekends: 58.53 %), fast certification procedures (69.43 %), and reputable training facilities (68.96%).

Conclusions: There is a need for online continuous education among pharmacists in Da Nang.

Keywords: attitude, need, pharmacist, continuing education, Da Nang.

Đào tạo liên tục bằng hình thức trực tuyến của dược sĩ

Nguyễn Thị Xuân Thủy¹, Đặng Thị Phương Thảo², Lê Hương Ly¹,
Phan Thị Thanh Nhã¹, Nguyễn Thị Bảo Trâm¹, Đinh Xuân Đại^{3*}

¹Trường Đại học Kỹ thuật Y Dược Đà Nẵng,

²Sở Y tế Đà Nẵng,

³Trường Đại học Dược Hà Nội.

*Tác giả liên hệ: Số điện thoại: 039 456 1025. Email: daidx@hup.edu.vn
(Ngày gửi đăng: 17/10/2022 – Ngày duyệt đăng: 25/02/2023)

TÓM TẮT

Đặt vấn đề: Hệ thống đào tạo liên tục cho dược sĩ được tổ chức dưới nhiều hình thức, trong đó đào tạo trực tuyến ngày càng phát triển do có nhiều ưu điểm vượt trội.

Mục tiêu nghiên cứu: Điều tra thái độ và nhu cầu đào tạo liên tục trực tuyến của dược sĩ tại Đà Nẵng trong năm 2022.

Phương pháp nghiên cứu: Nghiên cứu cắt ngang này được thực hiện với sự tham gia của 422 dược sĩ.

Kết quả nghiên cứu: Phần lớn dược sĩ đánh giá cao tính tiện lợi, dễ sử dụng và hiệu quả của đào tạo trực tuyến (điểm trung bình: 4,32, 4,21 và 4,21). Tính hữu ích cảm nhận chưa được đánh giá cao. Nhiều dược sĩ muốn tìm hiểu về các quy định liên quan đến kinh doanh thuốc (75,83 %) và hành nghề dược (73,46 %). Dược sĩ có nhu cầu cao về đào tạo dược lý (65,88 %) và dược lâm sàng (87,20 %), kỹ năng tư vấn sử dụng thuốc (87,44 %), giao tiếp trong thực hành tốt nhà thuốc (71,80 %) và kỹ năng thu thập/tra cứu thông tin thuốc (71,33 %). Nhiều dược sĩ mong muốn các khóa đào tạo liên tục được tổ chức trực tuyến (66,59%), nhận tài liệu bằng văn bản (67,54%), thời gian học phù hợp (buổi tối: 50,95 % và cuối tuần: 58,53 %), thủ tục cấp chứng chỉ nhanh (69,43 %) và cơ sở đào tạo uy tín (68,96 %).

Kết luận: Các dược sĩ có nhu cầu cao về đào tạo liên tục bằng hình thức trực tuyến.

Từ khóa: thái độ, nhu cầu, dược sĩ, đào tạo liên tục, Đà Nẵng.

Đặt vấn đề

Để có thể thực hiện tốt vai trò là những người chăm sóc sức khỏe cho nhân dân, các dược sĩ cần phải liên tục cập nhật kiến thức và phát triển kỹ năng của bản thân. Bên cạnh đó, pháp luật đã quy định rõ “*Chứng chỉ hành nghề dược hết hiệu lực khi người hành nghề chết, mất tích theo quyết định, bản án của tòa án hoặc không có giấy xác nhận đào tạo, cập nhật kiến thức chuyên môn về dược trong thời hạn 3 năm*

kể từ ngày được cấp Chứng chỉ hành nghề dược hoặc kể từ ngày có giấy xác nhận hoàn thành chương trình đào tạo, cập nhật kiến thức chuyên môn về dược gần nhất” [1]. Đây cũng chính là lý do và là động lực thúc đẩy các dược sĩ tham gia các khóa đào tạo liên tục.

Hệ thống đào tạo liên tục cho các dược sĩ trong những năm qua được tổ chức dưới nhiều hình thức đa dạng. Trong những năm gần đây, hình thức dạy học trực tuyến ngày càng phát

triển vì có nhiều ưu điểm như: tiết kiệm kinh phí tổ chức và đi lại, học viên có thể tham gia học ở bất kỳ địa điểm nào và giúp các cơ sở giáo dục tiếp cận học viên ở các khu vực địa lý khác nhau. Ở Đà Nẵng, hình thức đào tạo trực tuyến đang trở nên ngày càng phổ biến. Đây là nghiên cứu đầu tiên được thực hiện tại Đà Nẵng nhằm khảo sát thái độ cũng như nhu cầu tham gia đào tạo liên tục bằng hình thức trực tuyến của các dược sĩ phụ trách chuyên môn về dược tại các cơ sở kinh doanh dược trong năm 2022.

Đối tượng và phương pháp nghiên cứu

Nghiên cứu được thiết kế dưới hình thức cắt ngang mô tả. Đối tượng nghiên cứu là các dược sĩ phụ trách chuyên môn về dược của các cơ sở kinh doanh dược, đã có Chứng chỉ hành nghề dược và đang hành nghề tại thành phố Đà Nẵng (sau đây được gọi tắt là dược sĩ). Cỡ mẫu được tính toán theo công thức ước lượng một tỷ lệ: $n = Z^2_{1-\alpha/2} \times p(1-p)/d^2$; trong đó: $Z_{1-\alpha/2} = 1,96$, $p = 0,5$, $d = 0,05$. Cỡ mẫu tối thiểu tính được là 384 người. Trên địa bàn thành phố Đà Nẵng, đến cuối năm 2020, có 712 cơ sở kinh doanh dược có giấy phép đủ điều kiện kinh doanh hoạt động. Mỗi cơ sở có một dược sĩ phụ trách về mặt chuyên môn được đánh số ngẫu nhiên từ 1 đến 712. Từ danh sách các cơ sở kinh doanh dược trên địa bàn thành phố của Sở Y tế Đà Nẵng, 474

cơ sở đã được lựa chọn để khảo sát thông qua hình thức lấy mẫu hệ thống ($k=1,5$). Các dược sĩ phụ trách chuyên môn được liên hệ để mời tham gia khảo sát. Tỷ lệ phản hồi là 89% (có 422 dược sĩ đã nhận lời tham gia nghiên cứu).

Bộ công cụ phỏng vấn được phát triển thông qua việc tổng quan các tài liệu đã công bố trước đó [2], [3], [6], [7], [8]. Bộ câu hỏi gồm ba phần chính: (1) 9 câu hỏi về thông tin cơ bản của dược sĩ (như năm sinh, giới tính); (2) 15 câu hỏi về thái độ của dược sĩ về hình thức học trực tuyến (được đo lường theo thang đo Likert) và (3) 9 câu hỏi liên quan đến những mong muốn của các dược sĩ về đào tạo liên tục. Phần thái độ được thiết kế dựa trên mô hình chấp nhận công nghệ (technology acceptance model – TAM), tập trung vào việc khảo sát mối liên hệ giữa tính hữu ích và tính dễ sử dụng cảm nhận tới thái độ và dự định của người dùng. Một nghiên cứu thí điểm đã được thực hiện với sự tham gia của 15 dược sĩ trước khi bộ câu hỏi được sử dụng để phỏng vấn rộng rãi. Mỗi dược sĩ được phát một bộ câu hỏi. Sau khi hoàn thành, các phiếu thu thập sẽ được kiểm tra lại ngay để đảm bảo tất cả các câu hỏi đã được trả lời đầy đủ. Số liệu được nhập vào một file Excel và được phân tích bằng phần mềm SPSS phiên bản 26.0.

Kết quả nghiên cứu

Đặc điểm của đối tượng nghiên cứu

Bảng 1. Đặc điểm của mẫu nghiên cứu (N=422 dược sĩ)

Đặc điểm		Học trực tuyến		Đào tạo liên tục		Tổng
		Đã từng tham gia	Chưa từng tham gia	Đã từng tham gia	Chưa từng tham gia	
Số lượng n (%)		380 (90,05)	42 (9,95)	323 (76,54)	99 (23,46)	422
Tuổi		35,11±8,39	31,57±6,09	35,86±8,31	31,14±6,96	34,75±8,25
Giới tính n (%)	Nam	65 (17,1)	8 (19,1)	52 (16,1)	21 (6,0)	73 (17,3)
	Nữ	315 (82,9)	34 (80,9)	271 (83,9)	328 (94,0)	349 (82,7)
Trình độ chuyên môn n (%)	Sau đại học	74 (19,5)	4 (9,5)	70 (21,7)	8 (8,1)	78 (18,5)
	Đại học	248 (65,3)	22 (52,4)	208 (64,4)	62 (62,6)	270 (64,0)
	Cao đẳng	58 (15,3)	16 (38,1)	45 (13,93)	29 (29,3)	74 (17,5)
Số năm kinh nghiệm		10,93±7,80	8,50±6,64	11,66±8,11	7,50±5,27	10,69±7,74
		p=0.027		p<0.0001		

Trong số 422 dược sĩ tham gia khảo sát, 82,7 % là nữ giới. Độ tuổi trung bình của các dược sĩ là $34,75 \pm 8,25$. Gần 2/3 các dược sĩ có trình độ đại học. Số năm kinh nghiệm trung bình là $10,69 \pm 7,74$ (Bảng 1).

Thái độ của dược sĩ đối với hình thức học trực tuyến

Trong 5 nhóm tiêu chí, tính thuận tiện được đánh giá cao nhất, tiếp theo là tính dễ sử dụng và hiệu quả, thấp nhất là tính hữu ích. Nhiều dược sĩ cho rằng việc học trực tuyến rất thuận tiện, người học có thể truy cập mọi lúc mọi nơi miễn là có Internet, chủ động được trong bố trí thời gian học và giúp tiết kiệm thời gian. Tuy nhiên, nhiều dược sĩ cho rằng việc học trực tuyến cần có phần mềm riêng và khó sử dụng. So với nhóm dược sĩ chưa bao giờ học trực tuyến, điểm số của các yếu tố “Am hiểu về việc sử dụng các thiết bị điện tử”, “Sử dụng hệ thống

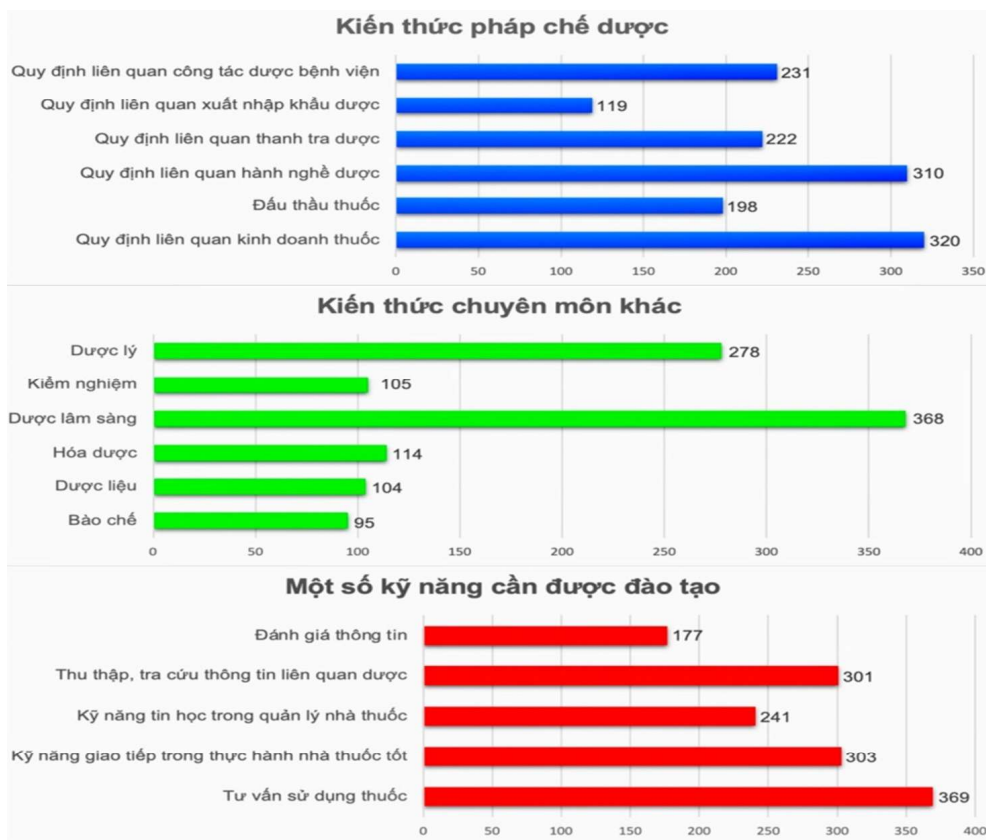
học trực tuyến dễ dàng” và “Tiết kiệm chi phí” của nhóm dược sĩ đã từng học trực tuyến cao hơn và sự khác biệt này có ý nghĩa thống kê ($p < 0.05$) (Bảng 2).

Nhu cầu đào tạo liên tục trong hành nghề dược bằng hình thức học trực tuyến

Các quy định liên quan đến kinh doanh thuốc (75,83 %), hành nghề dược (73,46 %) và thanh tra dược (52,61 %) là các kiến thức pháp chế dược mà nhiều dược sĩ muốn được đào tạo nhất. Kiến thức được ít dược sĩ quan tâm nhất là các quy định liên quan đến xuất nhập khẩu. Bên cạnh đó, nhiều dược sĩ có nhu cầu đào tạo về các kiến thức chuyên môn liên quan đến dược lâm sàng (87,2 %) và dược lý (65,88 %), cao hơn hẳn so với các nhóm còn lại. Tư vấn sử dụng thuốc (87,44 %), kỹ năng giao tiếp trong thực hành nhà thuốc tốt (71,80 %) và kỹ năng thu thập, tra cứu thông tin liên quan đến thuốc

Bảng 2. Thái độ của các dược sĩ đối với hình thức học trực tuyến (N=422 dược sĩ)

Tiêu chí	Yếu tố	Trung bình $\pm$ độ lệch chuẩn			p
		Đã từng học trực tuyến (n=380)	Chưa từng học trực tuyến (n=42)	Tổng (n=422)	
Hiệu quả	Am hiểu về việc sử dụng các thiết bị điện tử	4,25 $\pm$ 0,95	3,95 $\pm$ 0,91	4,22 $\pm$ 0,95	0,026
	Thành thạo các thao tác trên Internet	4,2 $\pm$ 0,95	3,95 $\pm$ 0,91	4,17 $\pm$ 0,95	0,056
	Đủ kỹ năng cần thiết cho việc sử dụng hệ thống học trực tuyến	4,26 $\pm$ 0,93	4,05 $\pm$ 1,06	4,24 $\pm$ 0,95	0,086
Dễ sử dụng	Sử dụng hệ thống học trực tuyến dễ dàng	4,26 $\pm$ 0,96	3,95 $\pm$ 1,01	4,23 $\pm$ 0,97	0,027
	Việc học các thao tác trên hệ thống học trực tuyến là dễ dàng	4,18 $\pm$ 0,96	4,17 $\pm$ 0,76	4,18 $\pm$ 0,94	0,475
Hữu ích	Học tập hiệu quả hơn	3,67 $\pm$ 1,06	3,88 $\pm$ 1,21	3,69 $\pm$ 1,07	0,115
	Đạt kết quả học tập cao hơn	3,62 $\pm$ 1,10	3,79 $\pm$ 1,18	3,64 $\pm$ 1,10	0,176
Thuận tiện	Giúp tiết kiệm thời gian	4,43 $\pm$ 0,84	4,33 $\pm$ 0,95	4,42 $\pm$ 0,85	0,244
	Chủ động trong bố trí thời gian học	4,44 $\pm$ 0,81	4,36 $\pm$ 0,85	4,43 $\pm$ 0,81	0,260
	Truy cập mọi lúc mọi nơi miễn là có Internet	4,56 $\pm$ 0,72	4,55 $\pm$ 0,71	4,55 $\pm$ 0,72	0,474
	Tự tin hơn trong trao đổi quan điểm	3,96 $\pm$ 1,07	3,9 $\pm$ 1,38	3,96 $\pm$ 1,11	0,373
	Tiết kiệm chi phí	4,29 $\pm$ 0,96	3,95 $\pm$ 1,1	4,26 $\pm$ 0,98	0,017
Rào cản kỹ thuật	Đủ nguồn lực thiết bị điện tử	4,42 $\pm$ 0,84	4,33 $\pm$ 0,85	4,41 $\pm$ 0,84	0,268
	Đáp ứng yêu cầu về kết nối Internet tốc độ cao	4,28 $\pm$ 0,83	4,1 $\pm$ 1,03	4,26 $\pm$ 0,86	0,097
	Phần mềm riêng, khó sử dụng	3,16 $\pm$ 1,28	3,45 $\pm$ 1,13	3,19 $\pm$ 1,27	0,077

Hình 1. Một số nhu cầu đào tạo liên tục của các dược sĩ (N=422 dược sĩ)

(71,33 %) là ba nhóm kỹ năng mà các dược sĩ quan tâm nhất (Hình 1).

Thiết kế khóa học trực tuyến trong đào tạo liên tục

Gần 2/3 số dược sĩ tham gia khảo sát lựa chọn hình thức học trực tuyến và muốn nhận tài liệu dạng văn bản để đọc. Hơn 50 % số dược sĩ nghĩ rằng thời điểm buổi tối và thời gian cuối tuần là phù hợp cho việc học của họ. Trong số các yếu tố về khoá học trực tuyến trong đào tạo liên tục, thời gian học thuận tiện là yếu tố được nhiều dược sĩ lựa chọn nhất (80,33 %), tiếp theo là thủ tục cấp chứng chỉ nhanh (69,43 %) và cơ sở đào tạo có uy tín (68,96 %) (Bảng 3).

Bàn luận

Trong những năm gần đây, đã có sự chuyển dịch lớn trong hình thức đào tạo của các cơ sở giáo dục từ hình thức đào tạo lớp học truyền thống sang đào tạo trực tuyến, đặc biệt là trong

khoảng thời gian đại dịch COVID-19 bùng nổ trên toàn cầu. Điều này giải thích cho tỷ lệ dược sĩ đã từng tham gia học trực tuyến rất cao trong nghiên cứu này (90,05 %). Phần lớn các dược sĩ tham gia khảo sát là nữ giới, phù hợp với kết quả từ một số nghiên cứu được thực hiện cho đối tượng dược sĩ ở Việt Nam [7], [8], [9]. Bên cạnh đó, dược sĩ đang phụ trách các cơ sở kinh doanh dược từ năm 2017 (thời điểm Nghị định 54/2017/NĐ-CP có hiệu lực) đến nay sẽ phải trải qua ít nhất một đợt thẩm định Thực hành nhà thuốc tốt GPP, Thực hành phân phối thuốc tốt GDP, hoặc Thực hành bảo quản thuốc tốt GSP. Tại thời điểm thẩm định, chứng chỉ hành nghề dược của các dược sĩ phải còn hiệu lực. Đó là lý do khiến cho các dược sĩ phải tham gia các khoá đào tạo liên tục theo quy định (ba năm một lần).

Các dược sĩ đánh giá cao tính thuận tiện của các khoá đào tạo liên tục, đặc biệt là việc có thể

Bảng 3. Những mong muốn của dược sĩ về các khoá đào tạo liên tục

Thiết kế khóa học	Đã từng học trực tuyến (n=380)	Chưa từng học trực tuyến (n=42)	Tổng (n=422)
Học liệu mong muốn n(%)			
Lớp học trực tuyến	256 (67,37)	25 (59,52)	281 (66,59)
Bài giảng video hoặc audio	193 (50,79)	19 (45,24)	212 (50,24)
Tài liệu dạng văn bản	261 (68,68)	24 (57,14)	285 (67,54)
Ngân hàng câu hỏi trắc nghiệm	245 (64,47)	8 (19,05)	253 (59,95)
Bài tập tình huống, chủ đề thảo luận	218 (57,37)	12 (28,57)	230 (54,5)
Forum, chatroom để trao đổi	137 (36,05)	4 (9,52)	141 (33,42)
Thời điểm thuận lợi để tham gia khóa học n(%)			
Buổi sáng	63 (16,58)	4 (9,52)	67 (15,88)
Buổi chiều	50 (13,16)	0 (0,00)	50 (11,85)
Buổi tối	215 (56,58)	0 (0,00)	215 (50,95)
Cuối tuần	222 (58,42)	18 (42,86)	247 (58,53)
Giờ hành chính	62 (16,32)	0 (0,00)	62 (14,69)
Yếu tố ảnh hưởng đến sự lựa chọn cơ sở đào tạo kiến thức Dược liên tục			
Học phí rẻ	227 (59,74)	28 (66,67)	255 (60,43)
Thủ tục cấp chứng chỉ nhanh	256 (67,37)	37 (88,10)	293 (69,43)
Thời gian học thuận tiện	301 (79,21)	38 (90,48)	339 (80,33)
Do được giới thiệu rộng rãi	102 (26,84)	12 (28,57)	114 (27,01)
Cơ sở đào tạo uy tín	262 (68,95)	29 (69,05)	291 (68,96)
Người dạy hay, kiến thức bổ ích	250 (65,79)	28 (66,67)	278 (65,88)

truy cập mọi lúc mọi nơi miễn là có Internet. Đây là một thế mạnh của việc học trực tuyến mà các dược sĩ tại Puerto Rico cũng đánh giá cao (82,1 % dược sĩ đồng ý) [3]. Đối với tính dễ sử dụng của hệ thống trực tuyến, điểm trung bình cho yếu tố “sử dụng hệ thống học trực tuyến dễ dàng” là 4,23/5. Yếu tố này được những người đã tham gia học trực tuyến đánh giá cao hơn có ý nghĩa thống kê so với những người chưa từng học trực tuyến. Một nghiên cứu tại Thổ Nhĩ Kỳ trong năm 2015 cho thấy rằng điểm trung bình cho yếu tố trên của 1.420 dược sĩ chỉ là 3,62 [5]. Điều này có thể là do hiện nay việc đã có nhiều phần mềm hỗ trợ việc học trực tuyến được đầu tư và nâng cấp (như Zoom, Google Meet) nên người dạy và người học có thể lựa chọn phần mềm thích hợp nhất để sử dụng. Ngoài ra, nhiều dược sĩ không cảm nhận được tính hữu ích của việc học trực tuyến, như

là không thấy rõ hiệu quả trong học tập (điểm trung bình: 3,69/5,00). Nguyên nhân một phần cũng do các dược sĩ cho rằng việc học trực tuyến sẽ thiếu sự tương tác giữa người học và giảng viên (70,83 %). Đảm bảo được chất lượng giáo dục sẽ là một thách thức không nhỏ đối với hình thức học trực tuyến.

Bên cạnh các kiến thức liên quan đến pháp chế dược, dược lý và dược lâm sàng là hai môn học mà dược sĩ muốn được đào tạo nhất. Đối với những môn khác như bào chế, dược liệu và kiểm nghiệm, chưa đến 1/4 số dược sĩ lựa chọn vì những kiến thức này không liên quan trực tiếp đến các công việc tại nhà thuốc/quầy thuốc của họ. Các kỹ năng mà nhiều dược sĩ muốn được đào tạo nhất là tư vấn sử dụng thuốc, kỹ năng giao tiếp trong thực hành nhà thuốc tốt và thu thập, tra cứu thông tin liên quan dược. Đây là những kỹ năng chính phục

vụ cho công việc của họ. Một nghiên cứu ở Ai Cập với sự tham gia của 359 dược sĩ nhà thuốc cũng cho thấy các chủ đề liên quan đến điều trị và kỹ năng lâm sàng được nhiều dược sĩ quan tâm nhất [4].

Trong việc thiết kế các khoá đào tạo liên tục, khoảng 2/3 số dược sĩ được khảo sát có mong muốn tham gia lớp học trực tuyến và nhận được tài liệu bằng văn bản. Học trực tuyến có nhiều ưu điểm như: giảng viên có thể linh động trong cách giảng dạy, nội dung có thể thay đổi theo nhu cầu đề xuất của người học, dễ dàng trao đổi cũng như giải quyết nhiều vấn đề ngay trong quá trình diễn ra lớp học và đỡ mất thời gian đi lại. Bên cạnh đó, việc tương tác qua máy tính cũng giúp cho nhiều người có thể dễ dàng đưa ra các câu hỏi mà không cảm thấy ngại ngùng như khi học trực tiếp. Tài liệu bằng văn bản được nhiều người lựa chọn vì người học có thể tự nghiên cứu tài liệu, tự sao in hay lưu trữ để sau này còn tham khảo và sử dụng. Bên cạnh đó, thời điểm cuối tuần và buổi tối là khoảng thời gian rảnh rỗi, phù hợp để học thêm kiến thức mới nên được nhiều dược sĩ lựa chọn.

Bên cạnh việc đề cao các khoá học có thời gian học thuận tiện, các dược sĩ còn mong muốn rằng các khoá học này có thủ tục cấp chứng chỉ nhanh và cơ sở đào tạo có uy tín. Hiện nay, có rất nhiều cơ sở giáo dục tham gia vào đào tạo liên tục và cập nhật kiến thức cho ngành Dược bằng hình thức trực tiếp/trực tuyến như Trường Đại học Dược Hà Nội, trường Đại học Y Dược thành phố Hồ Chí Minh... Thông tin về các khoá học được gửi đến các dược sĩ qua nhiều hình thức như đăng tải trên mạng xã hội hay liên hệ trực tiếp qua hộp thư điện tử. Bên cạnh đó, cũng có một số công ty dược còn liên kết với các cơ sở giáo dục để tổ chức các khoá đào tạo liên tục và cấp chứng chỉ cho dược sĩ. Khi tham gia vào các khoá học này, học viên sẽ được cập nhật về Pháp chế dược, về công nghệ mới trong lĩnh vực sản xuất thuốc, nghiên cứu phát triển thuốc mới, hoặc là về dược lâm sàng trong điều trị, kèm theo đó là thông tin thuốc của các công ty

tài trợ khoá học. Học viên sau khi tham gia khoá học sẽ hoàn thành một bài kiểm tra để được nhận chứng chỉ. Các công ty sẽ có thêm cơ hội để giới thiệu sản phẩm mới đến khách hàng, đồng thời xây dựng được một cơ sở dữ liệu khách hàng tiềm năng cho các sản phẩm của công ty. Những người tổ chức cần hiểu rõ được nhu cầu của các dược sĩ để có thể thiết kế các khoá đào tạo liên tục sao cho hợp lý và thiết thực. Từ phía các dược sĩ, họ cũng cần tìm hiểu kỹ các khoá học để có thể lựa chọn những khoá học phù hợp với nhu cầu của bản thân, qua đó ngày càng nâng cao tay nghề và kinh nghiệm cho chính mình.

Nghiên cứu mang lại một số thông tin có giá trị về thái độ và nhu cầu của các dược sĩ đối với việc đào tạo liên tục trong hành nghề dược. Bên cạnh đó, những mong muốn của các dược sĩ về chương trình học cũng được phân tích cụ thể để có thể ứng dụng cho việc xây dựng các khoá học trong tương lai. Tuy nhiên, một số câu hỏi về nhu cầu đào tạo liên tục của các dược sĩ mới chỉ mang tính chất thăm dò, chưa mang lại nhiều thông tin có giá trị lớn. Nghiên cứu chỉ được thực hiện tại Đà Nẵng nên cũng không thể khái quát các kết quả cho toàn bộ dược sĩ tại Việt Nam.

Kết luận

Các dược sĩ đánh giá cao tính thuận tiện, dễ sử dụng và hiệu quả của hình thức học trực tuyến. Tuy nhiên, tính hữu ích của việc học trực tuyến chưa được đánh giá cao. Kiến thức pháp chế dược mà nhiều dược sĩ mong muốn được đào tạo nhất là các quy định liên quan đến kinh doanh thuốc và hành nghề dược. Nhiều dược sĩ cũng có nhu cầu được học thêm kiến thức về dược lý và dược lâm sàng, kỹ năng tư vấn sử dụng thuốc, giao tiếp trong thực hành nhà thuốc tốt và kỹ năng thu thập/tra cứu thông tin liên quan đến thuốc. Bên cạnh đó, nhiều dược sĩ mong muốn các khoá đào tạo liên tục được tổ chức trực tuyến, nhận tài liệu bằng văn bản, thời gian học buổi tối/cuối tuần, thủ tục cấp chứng chỉ nhanh và cơ sở đào tạo có uy tín.